

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Полтава
2022

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

3-41

Друкується відповідно до Наказу по університету № 173-Н від 05 вересня 2022 р.

Редакційна колегія:

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д. е. н., професор, перший проректор ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Відповідальні редактори:

О. В. Гасій, к. е. н., доцент, директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;

С. В. Гаркуша, д. т. н., професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ;

Л. М. Діденко, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

Члени редакційної колегії:

А. В. Артеменко, к. е. н., доцент, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин ПУЕТ;

Н. М. Бобух, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу ПУЕТ;

В. Л. Іщенко, к. філол. н., доцент завідувач кафедри ділової іноземної мови ПУЕТ;

Т. В. Капліна, д. т. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи ПУЕТ;

Т. А. Костишина, д. е. н., професор, завідувач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ПУЕТ;

Ю. С. Матвієнко, к. п. н., проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ;

А. І. Мілька, к. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ;

О. В. Ольховська, к. ф.-м. н., завідувач кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій ПУЕТ;

І. М. Петренко, д. і. н., професор, завідувач кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ;

О. В. Яріш, к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ.

Збірник наукових статей магістрів. – Полтава : ПУЕТ, 3-41 2022. – 268 с.

ISBN 978-966-184-435-2

У збірнику представлено результати наукових досліджень магістрів спеціальностей: Готельно-ресторанна справа; Економіка; Комп'ютерні науки; Міжнародні економічні відносини; Облік і оподаткування; Освітні педагогічні науки; Філологія; Фінанси, банківська справа та страхування.

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2022

ISBN 978-966-184-435-2

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ ФІЛОЛОГІЯ

Освітня програма «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

Алан Д. М., Іщенко В. Л.

Особливості перекладу англомовного художнього
тексту українською мовою (на матеріалі твору
Джона Грішема «Острів Каміно») 213

Добринь А. О., Іщенко В. Л.

Особливості перекладу кольорів на українську мову 217

Калінічева А. В., Іщенко В. Л.

Вплив перекладу на відображення
історії та характери персонажів на
матеріалі роману Лі Бардуга «Шістка Воронів»..... 221

Левашко Є. О., Іщенко В. Л.

Особливості американського гумору та специфіка його
перекладу (на прикладі комедійного серіалу
«Дві дівчини без копійчини»)..... 225

Лук'янова В. В., Сухачова Н. С.

Переклад української поезії англійською мовою:
від класиків до сучасності 230

Нос Ю. О., Опанасенко В. В.

Труднощі перекладу поетичних творів 237

Трибрат Б. В., Опанасенко В. В.

Особливості перекладу юридичної термінології
(на прикладі телесеріалу «Форс-мажори») 241

Шпигун А. О., Стеценко В. В.

Проблеми перекладу мультиплікаційних фільмів..... 243

на які дизайнери придумують назви кольорам. Саме процес перекладу кольорів з англійської мови на українську є складним, оскільки містить урахування багатьох факторів. Переклад можливо здійснити за допомогою різних перекладацьких прийомів, які виокреслюють конкретний образ, надають додаткову інформацію і виражають певні емоційні відтінки.

Список використаних джерел

1. Pantone [Електронний ресурс]. URL: <https://www.pantone.com/pages/pantone.aspx?pg=19306> (дата звернення: 25.10.2022).
2. Бахилина Н. Б. История цветообозначений в русском языке / Н. Б. Бахилина. – Москва, 1975. – 289 с.
3. Miller E. G., Kahn B. E. Shades of Meaning: The Effect of Color and Flavor Names on Consumer Choice // Journal of Consumer Research. 2005. Vol. 32 (1). P. 86–92.
4. Pantone Colours [Електронний ресурс]. URL: <https://www.pantone-colours.com/> (дата звернення: 30.10.2022).

УДК 81'37:[811:111:33]

ВПЛИВ ПЕРЕКЛАДУ НА ВІДОБРАЖЕННЯ ІСТОРІЇ ТА ХАРАКТЕРИ ПЕРСОНАЖІВ НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ЛІ БАРДУГО «ШІСТКА ВОРОНІВ»

Калінічева А. В., магістр спеціальності Філологія освіти та освіти
програма «Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська»

Іщенко В. Л., к. філол. н., доцент, завідувач кафедри ділової
іноземної мови

Анотація. Стаття присвячена виявленню та аналізу впливу перекладу на зміст художнього твору та характери персонажів. У статті визначено специфічні риси художнього тексту на матеріалі роману Лі Бардуга «Шістка Воронів». Наведено основні характеристики художнього перекладу і головні завдання перекладача. Проведено порівняльний аналіз тексту оригіналу (англійською мовою) з перекладом (на українську мову). Вироблено стратегії підвищення еквівалентності перекладу художнього тексту.

Ключові слова: художній переклад, еквівалентність, текст оригіналу, адекватний переклад, способи перекладу.

Summary. The research article is devoted to the identification and analysis of the influence of translation on image of the story and the characters. The article has identified the main characteristics of literary translation and the main tasks of the translator are given. Different translators' visions of the text of the source language of fiction literature are considered. A comparative analysis of the original text (in English) with the translation (into Ukrainian) has been carried out. Strategies for increasing the equivalence of literary text translation have been developed.

Keywords: literary translation, equivalence, original text, adequate translation, ways of rendering.

Постановка проблеми. Переклад художньої літератури є однією з найважливіших галузей науки, яка потребує індивідуального підходу. Саме ця характеристика й відрізняє художній переклад від інших видів перекладу. Його складність полягає у висоті смислової «напруженості» кожного слова, тому перекладач фактично створює текст заново.

Аналіз основних досліджень та публікацій. Дослідженнями та аналізом специфіки художнього тексту, проблемами їх перекладу на українську мову займалося чимало науковців, зокрема Л. О. Андрієнко, В. В. Балахтар, Е. П. Гончаренко, Л. М. Деркач, М. С. Зарицький, В. І. Карабан, Б. І. Лабінська.

Формулювання мети. Мета нашого дослідження полягає у виявленні та аналізі особливостей впливу перекладу на зміст та характери персонажів художнього твору.

Виклад основного матеріалу. З кожним роком сучасна англomовна художня література стає популярнішою серед молоді, відповідно й її переклад в Україні користується великим попитом. Українські видавництва все частіше намагаються якомога швидше випускати якісні переклади популярних англomовних творів відомих авторів для українських читачів. Проте історія має бути не тільки добре написана, але й також гарно перекладена. Будь-яка неточність, будь-яка помилка можуть спотворити не лише сам зміст твору, але й характери персонажів. Художній

переклад характеризується передусім невимушеністю, не буквальною та вільною викладу, збереженням змісту, настрою, структури та головного задуму автора. Загалом вся перекладена іноземна література – це суб'єктивне бачення перекладача, а не самого автора чи авторки. Тому перекладач фактично переписує твір заново [1].

Досвідчені перекладачі відмічають, що «однією з особливостей перекладу художньої літератури є наявність в текстах фразеологізмів і гри слів. Якість художніх перекладів безпосередньо залежить від творчих здібностей виконавця. Іншими словами, від того, чи достатньо письменницьких навичок перекладача, щоб зробити новий текст таким же сильним, як і оригінал. Адже потрібно зберегти емоції, настрої, враження після прочитання, а це під силу не кожному» [2].

Дослідники вказують на ще одну «особливість перекладу художніх текстів – необхідність обов'язкового дотримання стилістики та культурних особливостей тієї епохи, до якої належить твір. Перекладачу потрібно розбиратися в культурі, побутових нюансах і укладі життя тих часів, перейнятися текстом. Тільки так він зможе максимально точно передати атмосферу і зміст твору» [2].

Оскільки основною метою художніх творів є створення художніх образів, то й головною метою перекладу є збереження точності їх передачі на іншу мову. Ціль при перекладі художніх текстів полягає у досягненні перекладачем адекватності та еквівалентності перекладу. Завдання перекладача у нашому випадку полягає у тому, аби уважно вивчити текст оригіналу, і дотримуватися основних вимог до перекладу художньої літератури таких як точність, лаконічність, ясність та літературність [3]. Наприклад: *«His leg wasn't too bad either, despite the winter chill»* [4]. Перекладач передає це речення українською мовою як: *«Його нога не так уже й боліла, незважаючи на майже зимову погоду»* [5]. Проте до всього цього переклад цього речення як *«Не дивлячись на зимову прохолоду, його нога боліла не так сильно.»* також має право на існування, воно також зберігатиме адекватність перекладу та підвищуватиме еквівалентність даного речення.

Рівень відносності поняття еквівалентності може бути різним і від таких факторів як: майстерність перекладача, епохи створення твору, особливості мови і культури та способу перекладу залежить ступінь наближення до оригіналу. Тож під поняттям еквівалентності розуміють одиницю мови оригіналу рівноцінну одиниці мови перекладу. Еквівалентність обох – оригіналу й перекладу – це спільне розуміння інформації, що несе не тільки емоційний, а й розумовий вплив. Втім, якщо еквівалентний переклад задовольняє тільки вимогу смислової наближеності до оригіналу, такий переклад не завжди вважатиметься адекватним.

Наприклад, таке речення: *«Kaz was dizzy and his limbs felt creaky from being trapped in the chair, but everything seemed sunnier with a weapon in his hand»* [4] було перекладене таким чином: *«У Каза паморочилося в голові, а ноги ледь не скрипіли після тривалого сидіння на стільці, але зі зброєю в руці світ здавався сонячнішим»* [5]. У цьому випадку перекладач сприйняв вислів *«everything seemed sunnier»* дещо буквально, тому вважаємо, що доречнішим був би переклад *«Після довготривалого прикуття до стільця у Каза паморочилося в голові, а у кінцівках відчувався скрип, проте зі зброєю в руці все здавалося не таким вже й поганим»*.

Висновки. Отже, переклад є невід’ємною частиною сприйняття твору іноземною мовою, тож художній стиль є одним з найпопулярніших й найскладніших з усіх функціональних стилів і саме тому, як об’єкт перекладу він має деякі особливості, що впливають на якість перекладу. Художній переклад – це відтворення засобами рідної мови іншомовного тексту і саме в цьому полягає його складність: у передачі його стилю та змісту, а також колориту, думок й художніх образів. Оскільки перекладач несе повну відповідальність за якість перекладу і спотворення інформації, яку намагався передати автор оригінального тексту, перекладач також повинен володіти такими навичками як: розуміння настрою твору, письменництво (адже перекладач фактично переписує твір заново) і знання у галузі культури не тільки своєї країни, а й інших народів світу.

Список використаних джерел

1. Ніколаєва Т. Особливості художнього перекладу з української на англійську мову [Електронний ресурс] / Т. Ніколаєва. URL: https://dsru.edu.ua/sites/filol_gum/wp-content/uploads/2019/06/13-1.pdf. Особливості художнього перекладу з української на англійську мову (дата звернення: 28.10.2022).
2. Венцковська Ю. Особливості та труднощі художнього перекладу [Електронний ресурс] / Ю. Венцковська. URL: <https://mk-translations.ua/ua/blog/osoblivosti-ta-trudnoshhi-xudozhnogo-perekladu/> Особливості та труднощі художнього перекладу (дата звернення: 28.10.2022).
3. Шулік С. Актуальні проблеми художнього перекладу [Електронний ресурс] / С. Шулік. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/324252356.pdf> Актуальні проблеми художнього перекладу (дата звернення: 28.10.2022).
4. Bardugo L. Six of Crows / L. Bardugo. Orion Children's Books, 2015. – 480 с.
5. Бардуго Л. Шістька Воронів / Л. Бардуго. Vivat, Pelican, 2016. – 542 с.

УДК 81'37:[811:111:33]

ОСОБЛИВОСТІ АМЕРИКАНСЬКОГО ГУМОРУ ТА СПЕЦИФІКА ЙОГО ПЕРЕКЛАДУ (НА ПРИКЛАДІ КОМЕДІЙНОГО СЕРІАЛУ «ДВІ ДІВЧИНИ БЕЗ КОПІЙЧИНИ»)

Левашко Є. О., магістр спеціальності Філологія освіти
програма «Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська»

Іщенко В. Л., к. філол. н., доцент, завідувач кафедри ділової
іноземної мови

Анотація. В статті описані особливості перекладу американського гумору на українську мову та проаналізовані різноманітні способи, які обрали перекладачі при відтворенні комічного у ситкомі «Дві дівчини без копійчини». Крім цього, у ході дослідження було приділено значну увагу вивченню феномена гумору та факторам, що забезпечують збереження комічного ефекту при перекладі в контексті даного серіалу, що допоможе визна-